

HISTORISK TIDSKRIFT
(Sweden)

127:4• 2007

Redaktören har ordet

Först av allt vill jag lugna eventuella oroliga läsare. Större delen av föreliggande nummer är på engelska, men det är inte uttryck för någon förestående förändrad praxis i *Historisk tidskrifts* utgivningsrutiner. Som bekant är det en hett omdebatterad fråga huruvida svenska forskare i högre grad borde publicera sig på engelska, eller om de tvärtom bör värna svenska som vetenskapligt språk. Bägge uppfattningar stöds av starka argument, menar jag, men *Historisk tidskrift* kommer även fortsättningsvis att ha svenska som huvudsakligt publiceringsspråk.

Anledningen till att normal praxis frångåtts i detta nummer förklaras av temanumrets gästredaktör Elisabeth Elgán i ett särskilt förord. Temat internationalisering har en lång tillkomsthistoria. Det diskuterades i redaktionsrådet redan under min företrädares tid och det är tack vare Elisabeth Elgáns heroiska insatser som det äntligen har kunnat förverkligas.

Historisk tidskrift har redan tidigare prövat att bjuda in en gästredaktör: 1996 års temanummer om antisemitism sammanställdes av Stephen Fruitman. Att vi återigen testar denna lösning har dels en specifik, dels en generell orsak. Jag har varit föräldraledig under stora delar av året och detta var ett sätt att minska redaktörens arbetsbörda utan alltför stort omak. Vetenskapligt innebär det också en vinst eftersom vi kunnat utnyttja specialistkompetens som varit särskilt väl ägnad till temat. Jag medger villigt att Elisabeth Elgán, som till vardags förestår Samtidshistoriska institutet vid Södertörns högskola, sammanställt detta nummer med hjälp av ett kontaktnät och en skicklighet som vida överstiger vad jag själv hade kunnat bidra med i sammanhanget. Till missförstånds undvikande skall tilläggas att de delar av häftet som faller utanför temat – recensioner och meddelanden – på vanligt sätt redigerats av mig. De vetenskapliga vinster vi tycker oss se med en gästredaktör gör att vi kommer att upprepa förfarandet även i nästa års temanummer om krig, som ställs samman av Anna Maria Forssberg vid Armémuseum i Stockholm.

Flertalet artikelförfattare i detta häfte är verksamma i utlandet. Den som undrar hur det är beställt med de internationella perspektiven i svensk historieforskning har säkerligen redan tagit del av Stefan Eklöf Amirells artikel "Den internationella historiens uppgång och fall: trender inom svensk internationell historieforskning 1950–2005", *Historisk tidskrift* 2006:2. Nyligen

har han också utgivit den kommenterade bibliografin *Svenska doktorsavhandlingar i historia 1976–2005* (Acta Bibliothecæ regiæ Stockholmiensis 75). Det är en sammanställning som, modern datateknik till trots, är svår att göra med andra bibliografiska hjälpmedel. Inte minst är det lätt att missa den utåtblickande historieforskning som bedrivs i landet. Betecknande nog förtecknas inte dessa arbeten i *Svensk Historisk Bibliografi*.

Amirell visar att det är klen beställt med de internationella perspektiven. Bara drygt 15 procent av svenska historiska avhandlingar har i dag ämnen och inriktningar som huvudsakligen berör icke-svenska förhållanden. Något överraskande i dessa globaliseringstider är också att trenden tycks gå mot ytterligare minskat intresse. I viss mån torde tendensen upphävas av att allt fler svenska studenter förlägger sina forskarstudier till utländska lärosäten. Det skall också framhållas att Amirells undersökningar inte omfattar ekonomisk historia, där de internationella perspektiven på flera sätt är mer framträdande än inom den prefixlösa historieforskningen.

Det kan finnas olika uppfattningar om denna situation. Att svensk historieforskning har huvudfokus på Sveriges förflutna kan trots allt förefalla naturligt. Det finns ändå anledning att begrunda en annan av Amirells synpunkter, nämligen att svenska historiker blivit allt sämre på internationell återrapportering även då inhemska förhållanden med internationell bäring avhandlas. Att svenska exempel ofta utelämnas i de internationella synteserna framstår därmed som delvis självförvållat.

Även universitetsundervisningen, som ju skall vila på vetenskaplig grund, blir lidande av bristen på internationell utblick. Den globala och europeiska historien upptar fortfarande en stor del av pensum, men allt färre lärare har egen erfarenhet av internationell forskning.

Flera allvarliga konsekvenser kan listas och vilka förändringar som krävs och var den ideala relationen mellan svensk och internationell forskningsinriktning går är naturligtvis inte enkelt att avgöra. Man måste också betänka att Sverige är ett litet land medan utlandet är väldigt stort och att det därför hos oss kanske saknas kapacitet att hålla alltför många bollar i luften samtidigt. Men hur svenska historiker kan och bör förhålla sig till dessa frågor är förhoppningsvis en diskussion som kan få näring av bidragen i detta häfte.

Jonas Nordin